

เสียงจากห้วงสำนึก

โดย : สุรวรัช ธีรธรรม

หยุดสร้างถนน 10 วิถารถในแม่น้ำ

เสียงจากห้วงสำนึก

โดย : สุรวรัช ธีรธรรม

หยุดสร้างถนนวิถารถในแม่น้ำ

โครงการถนนเลียบริมแม่น้ำเจ้าพระยากลับมาเป็นข่าวอีกครั้ง ก่อนหน้านี้ผมเคยเขียนถึงโครงการนี้เมื่อ 3-4 ปีมาแล้ว จนกระทั่งเงียบหายไปและคิดว่าจะเลิกล้มไปแล้ว เพราะถูกประชาชนต่อต้าน เพราะมองเห็นด้านของความอัปมงคลมากกว่าความสวยงาม

หลังการรัฐประหารเพียง 2 วันโครงการถนนเลียบริมแม่น้ำเจ้าพระยาถูกหยิบขึ้นมาเป็นวาระเร่งด่วนบรรจุในแผนพัฒนาประเทศ แบบบูรณาการร่วมกับวาระรัฐประหารเพื่อการนี้เลยก็ว่าได้

จนกระทั่งวันที่ 12 พ.ค. 2558 ครม.มีมติอนุมัติตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาแผนงานก่อสร้างถนนเลียบริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาระยะทาง 2 ฝั่ง ฝั่งละ 7 กิโลเมตร รวม 14 กิโลเมตรตั้งแต่สะพานพระราม ๗ ถึงสะพานพระปิ่นเกล้า วงเงิน 14,006 ล้านบาท

นอกจากนี้ ยังให้กรมที่ดินรังวัดและให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชี้พื้นที่เขตของโครงการ และให้กรมทางหลวงชนบทขอใช้พื้นที่สะพานพระราม ๗ สะพานกรุงธนและสะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้าสำหรับกรุงเทพมหานครให้ดำเนินการในส่วนทำเรือสาธารณะและท่าเรือเอกชนในการรื้อถอนย้ายสร้างใหม่และค่าชดเชย และให้กระทรวงมหาดไทยขอพระราชทานอนุญาตก่อสร้างโครงการผ่านสำนักพระราชวังวังศุโขทัย ทำเวดจ์ และท่าवासกรี

ว่ากันว่า พล.อ.ประยุทธ์เอาแรงบันดาลใจมาจาก “ของเกยซอนโมเดล” ริมน้ำฮัน ไกลจากกรุงโซลของเกาหลีใต้

โดยตลอดระยะทางประมาณ 14 กิโลเมตรจะสร้างตอม่อลงไปในน้ำตลอดเส้นทางโดยยกสูงจากผิวน้ำประมาณ 2 เมตร ประกอบด้วยทางเดินติดริมแม่น้ำกว้าง 7 เมตร สวนหย่อม 3 เมตร ทางจักรยานกว้าง 7 เมตร ทางเท้า-บันได 2.50 เมตร ส่วนคอนกรีตที่ยื่นลงไปใต้น้ำข้างละ 20 เมตรโครงการนี้เป็นเพียงเฟสแรกเพราะในแผนการที่ผ่านความเห็นชอบโดยคณะรัฐมนตรีไปแล้วนั้นระบุว่าการก่อสร้างทางเลียบริมแม่น้ำเจ้าพระยา 2 ฝั่งจะมีระยะทางรวมกัน 50 กิโลเมตร (ฝั่งละ 25 กิโลเมตร) เริ่มจากสะพานพระราม ๓ สิ้นสุดที่สะพานพระปิ่นเกล้าด้วยงบก่อสร้าง 30,000 ล้านบาท

โครงการนี้ถูกคัดค้านอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะภาคพัฒนาพื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา (พพพ.) นำโดยฝั่งเมืองจุฬาฯ ฝั่งเมืองธรรมศาสตร์ ฝั่งเมืองเกษตรศาสตร์ ฝั่งเมืองศิลปการแถลงการณ์ 4 ข้อคัดค้านระบุถึงผลกระทบด้านลบของโครงการต่อสิ่งแวดล้อม นิเวศวิทยาและภูมิทัศน์วัฒนธรรมของพื้นที่ริมแม่น้ำ เสริมด้วยข้อมูลว่าการออกแบบยังขาดความเชื่อมโยงกับโครงข่ายการสัญจรของเมืองและภูมิสถาปัตย์ของตลิ่ง โดยขอให้มีการสำรวจความคิดเห็น

จากประชาชนสร้างความเข้าใจต่อสาธารณะเพื่อให้โครงการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้นำไปสู่การสร้างความเป็นเจ้าของพื้นที่ร่วมกัน แต่ดูเหมือนว่ารัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่รับฟังเสียงข้างต้นยังคงเดินหน้าต่อไป

ศ.ดร.ศรีศักร วัลลิโภดม นักวิชาการด้านโบราณคดีถึงกับบอกว่าโครงการลักษณะนี้เป็นความคิดที่เลว ทำลายชีวิตของผู้คนริมแม่น้ำเจ้าพระยาให้หมดสิ้น

“หากโครงการนี้เป็นโครงการที่รัฐบาล คสช.จะทำก็เรียกว่าเป็นอนันตริยกรรมและเป็นโครงการที่จะทำลายชาวบ้านชาวเมืองนับไม่ถ้วน เป็นโครงการที่ทำลายรากเหง้าประวัติศาสตร์แม้แต่จะคิดก็ไม่ควรคิดด้วยซ้ำ” ศ.ดร.ศรีศักรกล่าว

ล่าสุดมีการอ้างว่า โครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยามีความคืบหน้าเป็นไปตามกำหนด ทั้งในด้านการศึกษาแผนแม่บทการจัดทำแบบรายละเอียดโดยที่ผ่านมาก็ได้มีการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมเจ้าท่าในการปรับปรุงรูปแบบก่อสร้างไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการเดินเรือในแม่น้ำเจ้าพระยา โดยในการดำเนินการได้เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคสังคมมีการลงพื้นที่ทำความเข้าใจกับชุมชนในหลายช่องทาง ทั้งการพบปะกับชุมชนโดยตรงและการเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อต่างๆ ทำให้สามารถสร้างความเข้าใจที่รอบด้านแก่ประชาชนและสังคมจนได้รับความร่วมมือดีขึ้นเป็นลำดับ

คำถามว่า สิ่งที่ยั่งยืนไปกระทำการตอนไหนอย่างไร และที่อ้างว่าการเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อทำให้ประชาชนเข้าใจนั้นกระทำการตอนไหนสื่อไหน เพราะเรื่องนี้เงียบหายไปพักใหญ่แล้ว และได้ศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมไปแล้วหรือยัง หรือถ้าทำแล้วประชาชนที่อยู่ริมแม่น้ำได้มีส่วนร่วมหรือไม่อย่างไร

ถามว่า ทำไมต้องสร้างถนนลงไปใต้น้ำเจ้าพระยา และสร้างเป็นทางยาวถึงด้านละ 25 กิโลเมตร แม้จะบอกว่าให้ประชาชนเดินวิ่งออกกำลังกาย ฝึกจักรยานไม่ได้ให้รถวิ่ง แต่คิดว่า ความกว้างด้านละ 10 เมตรทั้งสองฝั่ง ความกว้างของแม่น้ำจะเหลือเท่าไร และสภาพแวดล้อมริมแม่น้ำก็จะกลายเป็นสภาพที่เอื่อยร่อนนอกจากแม่น้ำไป เพราะมีถนนมากขึ้น

และถามหน่อยว่า จะมีคนสักกี่คนลงมาเดินตลอด 25 กิโลเมตร แต่ก็จะสร้างสถานที่ออกกำลังกาย จำเป็นต้องสร้างยาวตลอด 2 ฝั่งอย่างนั้นไหม เราเลือกสร้างเป็นจุดๆ ที่ไม่ทำลายทัศนวิสัยริมแม่น้ำ และทำลายวิถีของชุมชนริมแม่น้ำสัก 500 เมตรในพื้นที่ที่เหมาะสมเป็นจุดๆ ไปให้สวยงามไม่ใช่เป็นแท่นถนนอย่างที่เคยคิดกันจะได้ไหม

การอ้างว่า หลายประเทศมีทางเดินริมแม่น้ำ แต่เขาใช้พื้นที่ริมฝั่งใช้ใหม่ มีไคร้บ้างที่สร้างถนนลงไปแม่น้ำแบบที่เรากำลังทำ หรือถ้ามีไคร้ขนาดจะทำสองฝั่งฝั่งละ 25 กิโลเมตรไหม ถ้าอ้างว่า จะทำสถานที่ให้ประชาชนออกกำลังกาย เราไม่ใช่เมืองแบบสิงคโปร์ เพราะ กทม.และรัฐมีสถานที่มากมายที่จะทำได้ รวมถึงพื้นที่มีกะสิ่นที่รัฐบาลไปให้ประชาชนประมูลทำศูนย์การค้า ซึ่งสะท้อนเจตนาหมิ่น

ผู้จัดการรายวัน 360° Poo Jatkarn Dally 360 Degree Circulation: 850,000 Ad Rate: 1,500	Section: First Section/ในประเทศ				
	วันที่: ศุกร์ 20 ธันวาคม 2562				
	ปีที่: 12	ฉบับที่: 3066	หน้า: 1(บนซ้าย), 10		
	Col.Inch: 58.29	Ad Value: 87,435	PRValue (x3): 262,305		
	คอลัมน์: เสียงจากหัวสำนัก: หยุดสร้างถนนวิถีดาวในแม่น้ำ				
					คลิป: สีสี่

เพื่อสร้างสถานที่ให้ประชาชนออกกำลังกายนั้นไม่มีอยู่จริง

อย่าหลงประเด็นว่า โครงการนี้เป็นความต้องการของ พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง ผู้ว่าฯ กทม. แต่จริงๆ แล้ว ฝ่ายที่ต้องการให้สร้างโครงการและผลักดันนี้คือ พล.อ.ประยุทธ์ ดังนั้น แม้หลายฝ่ายจะปฎิเสธคัดค้านต่อ พล.อ.ประยุทธ์ก็เชื่อได้เลยว่า จะไม่ได้รับการตอบสนองและรัฐบาลจะต้องผลักดันโครงการนี้ให้เดินหน้าต่อไปโดยมี กทม.เป็นแม่งานบังหน้า

น่าจะคิดว่า กทม.เดินหน้าผลักดันโครงการนี้อีกครั้ง เพื่อพยายามจะปักมุดให้ได้ก่อนช่วงสั้น 2-3 กิโลเมตรจากสะพานพระราม ๗ ไปกรมชลประทาน หลังจากนั้นแม้จะมีการเลือกตั้งผู้ว่าฯ กทม.กันใหม่ ใครจะมาเป็นต่อก็ต้องถูกบีบให้เดินหน้าโครงการไปจนจบสิ้นฝั่งละ 25 กิโลเมตร ทำให้เกิดคำถามว่า เมื่อจะเลือกตั้งกันใหม่แล้ว ทำไมไม่รอให้ผู้ว่าฯ กทม.คนใหม่เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และประชาชนจะได้ตัดสินใจว่าจะเลือกผู้ว่าฯ กทม.คนไหน

ผมคิดว่าสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยามีความสวยงามในตัวของมัน แม้หลายพื้นที่จะมีสภาพเป็นชุมชนที่ไม่ได้ดูเร็ดทรูหลังคามุงสังกะสี ผาบ้านเป็นไม้ผุพัง แต่นั่นเป็นวิถีชีวิตของเขา ถ้ารัฐบาลจะเปิดพื้นที่ริมน้ำก็น่าจะเริ่มจากสถานที่ราชการที่ตั้งอยู่ริมน้ำให้ประชาชนเข้าไปใช้สอย แต่ถ้าจะใช้สถานที่ที่ประชาชนบุกรุก รัฐบาลและ กทม.ก็จัดสรรที่อยู่ให้พวกเขาใหม่ แล้วเปิดพื้นที่ตรงนั้นให้ประชาชนเข้าถึง ไม่ใช่ไล่ไปสร้างถนนในแม่น้ำที่เป็นความคิดวิถีดาวแบบนี้

นี่ต่างหากที่เป็นการเปิดพื้นที่ริมแม่น้ำที่รัฐพึงทำ เหมือนที่เราไปดูประเทศอื่นมาแล้วอยากกลับมาทำในบ้านเราให้ประชาชนมีสถานที่พักผ่อนออกกำลังกายริมน้ำ และทำให้พื้นที่ริมน้ำกลายเป็นพื้นที่สาธารณะที่ใช้สอยร่วมกันได้

ผมกลับตาคิดว่าถ้านั้นในแม่น้ำสองฝั่งถูกสร้างลงไปใแม่น้ำ ตั้งแต่สะพานพระราม ๗ ถึงสะพานพุทธ ความสวยงามของอาคารบ้านเรือน ชุมชน วัฒาสองฝั่งจะหายไปทันที เพราะเราจะเอาแท่นคอนกรีตมาขวางกันแทน

ไม่ว่าการพยายามจะสร้างถนนลงไปสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาจะมีแรงบันดาลใจมาจากไหน แต่ผมมองว่าคนที่มีความคิดวิถีดาววิถีดาวเท่านั้นที่จะทำแบบนี้ได้.